

ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ nr. 101 din 16 noiembrie 2023 privind modificarea și completarea unor acte normative în domeniul fondurilor europene nerambursabile

Având în vedere că prin Politica de coeziune pentru perioada de programare 2014-2020 și prin Fondul de ajutor european pentru cele mai defavorizate persoane (FEAD) sunt alocate României importante resurse financiare sub formă de fonduri externe nerambursabile în valoare de aproximativ 24,567 miliarde euro, la care se adaugă aproximativ 4,5 miliarde euro sub formă de cofinanțare, iar potrivit prevederilor Regulamentului (UE) nr. 1.303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, precum și de stabilire a unor dispoziții generale privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1.083/2006 al Consiliului, termenul-limită de eligibilitate a cheltuielilor este data de 31 decembrie 2023,

ținând cont de faptul că procesul de închidere a programele operaționale 2014-2020 reprezintă un obiectiv de importanță strategică pentru România, iar pentru aceasta procedurile aferente trebuie să permită maximizarea absorbției fondurilor alocate în această perioadă de programare,

întrucât utilizarea la nivel maxim a fondurilor europene alocate României nu poate fi realizată în lipsa unor măsuri imediate care trebuie aplicate până la sfârșitul anului 2023,

deoarece este necesară eliminarea riscului de blocaj financiar la nivelul beneficiarilor din programele finanțate prin Politica de coeziune, cu consecințe negative asupra cashflow-ului fiecărui proiect, în condițiile în care data de 31 decembrie 2023 reprezintă termenul-limită pentru eligibilitatea din fonduri a cheltuielilor efectuate și plătite de beneficiari în cadrul proiectelor finanțate prin programele operaționale din cadrul financiar multianual 2014-2020,

ținând cont de faptul că asigurarea resurselor financiare pentru efectuarea plăților de către beneficiari este o condiție obligatorie pentru finalizarea implementării proiectelor potrivit prevederilor contractelor de finanțare,

având în vedere faptul că în lipsa măsurilor urgente preconizate prin prezentul act normativ există posibilitatea reducerii numărului de proiecte care pot genera cheltuieli care pot fi solicitate la rambursare Comisiei Europene, precum și producerii de întârzieri, blocaje și dificultăți în implementare, accentuându-se riscul dezangajării resurselor disponibile alocate prin implementarea politicii de coeziune,

ținând cont de amplificarea impactului crizei energetice asupra cetățenilor și întrucât în perioada următoare este de așteptat să se înregistreze o creștere a consumului energetic, este necesară adoptarea unor măsuri urgente prin care persoanele vulnerabile beneficiare ale sprijinului pentru compensarea prețului la energie să poată utiliza cardurile de energie emise, deoarece în lipsa măsurilor preconizate nu se pot realiza reducerea gradului de sărăcie energetică și protecția consumatorului vulnerabil, determinând în principal o scădere a standardului de viață și în special a puterii de cumpărare a persoanelor celor mai vulnerabile, care nu își mai pot asigura astfel serviciile energetice.

Luând în considerare că elementele sus-menționate vizează interesul public și strategic, constituie o situație de urgență și extraordinară, a cărei reglementare nu poate fi amânată, pentru a nu genera posibile corecții financiare ca urmare a neîndeplinirii indicatorilor de program,

în temeiul art. 115 alin. (4) din Constituția României, republicată,

Guvernul României adoptă prezenta ordonanță de urgență.

Art. I

Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 40/2015 privind gestionarea financiară a fondurilor europene pentru perioada de programare 2014-2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 746 din 6 octombrie 2015, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 105/2016, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 9, literele d¹)-d³) se abrogă.

2. La articolul 10, litera a) se modifică și va avea următorul cuprins:

"a) sumele necesare asigurării, prin intermediul autorităților de management, a prefinanțării proiectelor pentru beneficiari, alții decât cei prevăzuți la art. 6 alin. (1)-(4) și (6), și/sau continuării finanțării proiectelor în cazul indisponibilității temporare a fondurilor europene și în cazul depășirii sumelor alocate în euro la nivel de program operațional pentru proiectele încheiate potrivit art. 12, corespunzător fondurilor europene;"

3. La articolul 20, după alineatul (4) se introduce un nou alineat, alin. (4¹), cu următorul cuprins:

"(4¹) Prin excepție de la prevederile alin. (4), pentru Programul operațional Competitivitate, Programul operațional regional și Programul operațional Capital uman, beneficiarii/liderii de parteneriat/partenerii, alții decât cei prevăzuți la art. 6 și 7, au obligația de a achita integral contribuția proprie aferentă cheltuielilor eligibile incluse în documentele anexate cererii de plată, cel mai târziu până la data depunerii cererii de rambursare aferente cererii de plată."

4. La articolul 27, alineatul (3) se modifică și va avea următorul cuprins:

"(3) Autoritatea de certificare recuperează de la ordonatorii principali de credite cu rol de autoritate de management:

a) la data închiderii programului operațional, orice sume din categoriile prevăzute la art. 10 lit. a), transferate unităților de plată, ca urmare a depășirii sumelor alocate în euro la nivel de program operațional;

b) până cel târziu la data închiderii programului operațional, orice sume din fonduri europene și din categoriile prevăzute la art. 10 lit. a), transferate unităților de plată care, ulterior plăților efectuate către beneficiari, nu au fost incluse sau au fost deduse de autoritatea de management/Autoritatea de certificare în/din cheltuielile eligibile declarate Comisiei Europene, ca urmare a sesizării unor nereguli, și nu au fost recuperate de la beneficiari."

5. La articolul 27, după alineatul (4) se introduce un nou alineat, alin. (5), cu următorul cuprins:

"(5) Autoritatea de certificare reîntregește sumele utilizate din bugetul de stat, conform prevederilor art. 10 lit. a), cu excepția celor utilizate pentru depășirea sumelor alocate în euro la nivel de program operațional, potrivit prevederilor art. 12, din fonduri europene, prin virarea la bugetul de stat, la poziții bugetare distincte de venituri pentru sumele provenite din finanțarea anului curent și pentru sumele provenite din finanțarea anilor precedenți, pe codul de identificare fiscală al Ministerului Finanțelor - Acțiuni generale, fără a se ține cont de programul operațional pentru care a fost efectuată operațiunea, din sumele primite de la Uniunea Europeană, în termen de maximum 10 zile lucrătoare de la încasarea acestora, după onorarea obligațiilor privind transferul de fonduri către unitățile de plată din cadrul autorităților de management."

Art. II

Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 166/2022 privind unele măsuri pentru acordarea unui sprijin categoriilor de persoane vulnerabile pentru compensarea prețului la energie, suportat parțial din fonduri externe nerambursabile, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1179 din 8 decembrie 2022, cu modificările și completările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 5 alineatul (1), partea dispozitivă va avea următorul cuprins:

"Art. 5

(1) Sprijinul acordat persoanelor vulnerabile pentru compensarea prețurilor la energie este în valoare nominală de 1.400 lei, poate fi utilizat până la data de 31 martie 2024 inclusiv și este acordat pe loc de consum/gospodărie vulnerabilă, în două tranșe, astfel:"

2. La articolul 6, alineatele (10) și (11) vor avea următorul cuprins:

"(10) Perioada de valabilitate a cardului de energie pentru semestrul I al anului 2023 este până la data de 31 decembrie 2023 inclusiv și acesta poate fi acceptat în rețeaua teritorială a Companiei Naționale «Poșta Română» - S.A. până la data de 31 martie 2024 inclusiv.

(11) Perioada de valabilitate a cardului de energie pentru semestrul al II-lea al anului 2023 este până la data de 31 decembrie 2023 inclusiv și poate fi acceptat în rețeaua teritorială a Companiei Naționale «Poșta Română» - S.A. până la data de 31 martie 2024 inclusiv."

3. La articolul 7, alineatul (21) va avea următorul cuprins:

"(21) Compania Națională «Poșta Română» - S.A. are obligația de a nu efectua plăți prin mandat poștal după data de 31 martie 2024."

4. La articolul 23, alineatul (3) va avea următorul cuprins:

"(3) Categoriile de cheltuieli efectuate cu valoarea nominală a sprijinului pentru persoanele vulnerabile în vederea compensării prețului la energie, în perioada de valabilitate a acestuia, care nu pot fi decontate din fonduri externe nerambursabile pentru neîncadrarea în categoriile de cheltuieli eligibile, neîncadrarea în categoriile de beneficiari-țintă rămân cheltuieli definitive ale bugetului de stat."

Art. III

Începând cu data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență, prin derogare de la prevederile art. 9 alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 64/2022 privind ajustarea prețurilor și a valorii devizelor generale în cadrul proiectelor finanțate din fonduri externe nerambursabile, aprobată cu modificări prin Legea nr. 243/2022, cu modificările și completările ulterioare, pentru proiectele finanțate în cadrul Programului operațional regional 2014-2020, inclusiv pentru cele etapizate din acest program în alte programe cu finanțare europeană din cadrul financiar 2021-2027, rezerva de implementare pentru reechilibrarea contractelor se constituie inițial, în procent de până la 23% din valoarea restului de executat a contractului de achiziție, la momentul intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență și poate fi utilizată numai pentru plata diferențelor de preț aferente ajustării prețului contractelor de achiziție, fără a depăși pragurile stabilite la art. 8 și 18 din același act normativ.

Art. IV

Începând cu data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență, dispozițiile art. 42 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 36/2023 privind stabilirea cadrului general pentru închiderea programelor operaționale finanțate în perioada de programare 2014-2020, aprobată cu modificări prin Legea nr. 338/2023, nu se aplică contractelor de finanțare din cadrul axelor prioritare 1, 2 și 4 aferente Programului operațional Competitivitate 2014-2020, contractelor/deciziilor de finanțare din cadrul Programului operațional Asistență tehnică și Programului operațional Capacitate administrativă, precum și contractelor de finanțare aferente Programului operațional regional 2014-2020.

Art. V

(1) Începând cu data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență, în anul 2023, prin derogare de la prevederile art. 19 alin. (15) din Legea bugetului de stat pe anul 2023 nr. 368/2022, se autorizează Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene, în calitate de Autoritate de management pentru Programul operațional regional 2014-2020, să modifice creditele de angajament la poziția "Finanțare din FEN postaderare", cu încadrarea în sumele prevăzute prin decizia Comisiei Europene de aprobare a programului, inclusiv cu majorarea creditelor de angajament în conformitate cu prevederile art. 12 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 40/2015 privind gestionarea financiară a fondurilor europene pentru perioada de programare 2014-2020, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 105/2016, cu modificările și completările ulterioare. Acesta comunică Ministerului Finanțelor modificările efectuate, concomitent cu transmiterea anexelor modificate, însoțite de ordonatorul principal de credite.

(2) În aplicarea prevederilor alin. (1), în anul 2023, începând cu data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență, Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene, în calitate de Autoritate de management pentru Programul operațional regional 2014-2020, este abilitat să dezangajeze credite de angajament aferente angajamentelor legale încheiate în anul 2023 pe seama fondurilor naționale.

(3) Creditele de angajament rezultate din dezangajările prevăzute la alin. (2) nu pot fi utilizate de ordonatorul principal de credite în calitate de Autoritate de management pentru Programul operațional regional 2014-2020 în vederea încheierii/emiterii de noi angajamente legale.

Art. VI

(1) Începând cu data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență până la 31 decembrie 2023, prin derogare de la prevederile art. 15 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 40/2015, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 105/2016, cu modificările și completările ulterioare, tranșele de prefinanțare se acordă cu condiția prezentării de către beneficiar a extrasului de cont corespunzător contului de prefinanțare și a situației plăților din tranșele de prefinanțare acordate anterior, din care să reiasă că prefinanțarea acordată anterior a fost utilizată în procent de minimum 95%. Prefinanțarea acordată poate fi utilizată inclusiv pentru plata facturilor incluse în cereri de plată pentru care nu s-a finalizat procesul de verificare și autorizare la nivelul Autorității de management/Organismului intermediar, cu condiția ca beneficiarul să solicite retragerea cererilor de plată de pe circuitul de verificare.

(2) Tranșele de prefinanțare acordate conform prevederilor alin. (1) se justifică inclusiv la cererea de rambursare finală și se recuperează în condițiile prevăzute de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 40/2015, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 105/2016, cu modificările și completările ulterioare.

Art. VII

La articolul 35 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 36/2023 privind stabilirea cadrului general pentru închiderea programelor operaționale finanțate în perioada de programare 2014-2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 442 din 22 mai 2023, aprobată cu modificări prin Legea nr. 338/2023, alineatul (5) se abrogă.

Art. VIII

La articolul IV din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 76/2023 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 124/2021 privind stabilirea cadrului instituțional și financiar pentru gestionarea fondurilor europene alocate României prin Mecanismul de redresare și reziliență, precum și pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 155/2020 privind unele măsuri pentru elaborarea Planului național de redresare și reziliență necesar României pentru accesarea de fonduri externe rambursabile și nerambursabile în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 858 din 22 septembrie 2023, după alineatul (1) se introduce un nou alineat, alin. (1¹), cu următorul cuprins:

"(1¹) În anul 2023 se autorizează ordonatorii principali de credite cu rol de coordonator de reforme și/sau investiții să introducă modificări ale prevederilor bugetare în anexa nr. 3/xx/25 la Legea bugetului de stat pe anul 2023 nr. 368/2022, respectiv majorări/diminuări de credite de angajament și de credite bugetare pentru anul 2023 și pentru estimările din perioada 2024-2026 și anii următori, precum și pentru execuția din anul 2022, reprezentând fonduri europene nerambursabile aferente asistenței financiare nerambursabile din cadrul PNRR și TVA-ul aferent acestora, necesare implementării reformelor/investițiilor, cu încadrarea în sumele prevăzute în acordurile de finanțare încheiate cu coordonatorul național."

PRIM-MINISTRU
ION-MARCEL CIOLACU

Contrasemnează:

Viceprim-ministru,

Marian Neacșu

Ministrul investițiilor și proiectelor europene,

Adrian Căciu

Ministrul finanțelor,

Marcel-Ioan Bolos

Publicat în Monitorul Oficial cu numărul 1046 din data de 17 noiembrie 2023